

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

LIII. Reverendo In Christo Patri D. Ioanni Trithemio, &c. Nicolaus Prior in
cunctis fidelis, Salutem.

urn:nbn:de:0128-1-17336

cum ipse sua probitate simplex versipellium astutias non satis intelligat. Cogita demum pater colendissime de tuo fratre vnico, magistro Iacobo Trithemio, mihi quidem amicissimo, ne frustra laborans apud Lymphurgenses ingenij nobilis iacturam patiat. Nihil enim ab eis emolumenti consequi poterit, qui lapides & ligna reuoluentes nullum peccatum habent commercium cum studio scripturarum. Homo est natura gracilis, ad philosophiam natus non ad labores rusticorum, qui si quid magni se consecuturum sperat, ab istis hominibus certius certo seductum se sentiet. Esto pius in tuos qui in alienos semper clementissimus esse consueuisti. Tot enim tantisque notus ac familiaris principibus cum sis, non erit tibi difficile fratri aliquod impetrare munus Ecclesiasticum, unde vitam honeste cum literis ducat. Qui toties pro alienis deprecatus exauditus es, pro tuis interueniens nullam patieris repulsam. Valeat tua dignitas per secula multa. Ex Spira Idibus Nouembris Anno salutis M.D.V.

LII.

IOAN. TRITH. EVCHARIO HEIMERIO

Neometensi Salutem.

PVLCHRE mones, Eucharie, ad nostra citius reuertamur, quasi non vbique sit nobis patria, quibus & Christiana religio patrem & matrem deserere pro Dei amore precipit, & monastica institutio contemptum terrenorum omnium indicit. Nos enim quadam necessitate compulsi principem sequimur, non ut curiales, sed potius ut consilio & auxilio indigentes, utpote qui derelicti à necessarijs grauiora pericula formidamus. Quam temeritatem à Cynonotis contumeliam susceperimus te minime latet, sub quorum diutius militare imperio non facile consentiemus. Cum his nonnulli ex nostris infidelitatis spiritu pleni conspirantes in nos, malicia virus addiderunt, qui circumgyrantes multorum nobis æmulorum inuidiam auxerunt. Placuit ergo nobis ad tempus cedere malis, donec tandem experiantur nostri, quid eis nostra eatenus presentia contulerit boni. Et quia non satis constabat, quando patria exiimus, qui fuerint tantorum in nos auctores malorum, & qui ex nostris conspirasse cum æmulis dicebantur, se omnes clamabant esse innoxios. de consilio & assensu clarissimi principis mei Philippi comitis Palatini (quod te minime latet) crebris postulationibus Serenissimi principis Ioachimi Marchionis Brandenburgensis euecti, patriam relinquere consensimus, ad festum Paschatis Deo largiente reuersuri ad Rhenum. Interea si poenituerit æmulos patrata contra nos temeritatis bene factum erit reuertemurque ad monasterium. sin autem in sua pertinacia permanserint, si pro iniurijs se non recognouerint, si fratres nostri non aliter quam hactenus cum duce suo tractauerint, hærebimus & nos nostro consilio, neque humiliabimus nos inimicis nostris, neque ad monasterium reuertemur, sed prouidebimus nobis de alia mansione, ubi cum pace & tranquillitate omnipotenti Deo in ordine seruiamus. Iustam enim causam indignationis habentes iniuriarum non facile possumus obliuisci, neque deinceps hominibus illis confidimus vnquam, qui in nullo à nobis læsi, tantam in nos contumeliam agere præsumperunt. Sufficiat æmulis nostris quod pro Christi amore patientiam habentes vindictam non quæramus, & cum possemus vlcersi contumelias silentio transimus. Putabant nos mentem vni colligatos loco, & quod nobis in despectum fecerunt necessario non curare, quasi extra Spanheim nobis desit locus ad manendum. Confidimus in Domino Iesu qui nullum dereliquit vnquam ad eum in tribulatione clamantem, quoniam miserebitur nostri, & parabit nobis locum, ubi cum maiore pace & tranquillitate ipsi vacemus, quam in Spanheim potuimus vnquam. Non delectant nos (ut tu arbitraris) curiæ principum, neque terreno principi nisi oporteat, statumus adherere, quanquam non desint plures, qui nos magno desiderio admitterent perpetuo refouendos. Hoc nobis continuum studium contulit scripturarum, ut mentem non loco figamus sed veritati. Quæ de fratre monuisti libenter accepimus, cui fors cum tempore pinguior assurgat. Vale & ora pro nobis ad Deum, qui solus omnia potest. Ex Berlin octaua die mensis Ianuarij Anno Domini 1506.

LIII.

REVERENDO IN CHRISTO PATRI D. IOANNI TRITHEMIO,

Et c. Nicolaus Prior in cunctis fidelis, Salutem.

REVERENDE amantissimeq; pater, literas reuerendæ paternitatis tuæ cum ingenti suscepisti gaudio, & supra quod dici potest de bona valetudine tua optimoq; statu apud principem, sicut nobis Theodoricus retulit, sum lætatus, & mecum fratres vniuersi. Sed ingenti me tri-

as non satis intelligat. Cogit de
 cobo Trithemio, mihi quidem amica-
 nij nobilis iacturam patitur. Nihil
 des & ligna reuoluentes nullum pedes
 omo est natura gracilis, ad philosophi-
 ni se consecutum sperat, ab ista homi-
 tuos qui in alienos semper claudunt
 ac familiaris principibus cum his, non
 ecclesiasticum, vnde vitam honeste cum
 aditus es, pro tuis interueniens nullam
 ulta. Ex Spira Idibus Nouembris Anno

tem.
 reuertamur, quasi non vbiq; sit nobis
 matrem delerere pro Dei amore pro-
 rum omnium indicit. Nos enim que-
 non vt curiales, sed potius vt confilio d
 nis grauiora pericula formidamus. Quia
 mus te minime latet, sub quorum de-
 Cum his nonnulli ex nostris in infideli-
 addiderunt, qui circumgyrantes man-
 cuit ergo nobis ad tempus cedere mihi
 eatenus presentia contulerit boni. Te
 is, qui fuerint tantorum in nos auctores
 is dicebantur, se omnes clamabant esse
 s mei Philippi comitis Palatini quod
 ni principis Ioachimi Marchionis Beu-
 mus, ad festum Paschatis Deo laque
 los patrat contra nos temeritate bene-
 uentem in sua pertinacia permansit. Et
 ri non aliter quam haec tenus cum d
 o, neque humiliabimus nos in iurisdictione
 uidebimus nobis de alia mansione, vbi
 ordine seruamus. Iustam enim causam
 illumus obliuisci, neque deinceps homo-
 bis laesi, tantam in nos contumeliam
 d pro Christi amore patientiam habere
 vlcisci contumelias silentio transimus
 nobis in despectum fecerunt necessitas
 us ad manendum. Confidimus in Do-
 in tribulatione clamantem, quoniam
 m maiore pace & tranquillitate iustitiam
 non delectant nos (vt tu arbitraris) contumeliam
 statimus adhaerere, quamquam nos de-
 perpetuo refouendos. Hoc nobis contumeliam
 non loco figamus sed veritate. Quae
 tempore pinguior allurgit. Vale & c.
 Berlin octaua die mensis Ianuarii Anno

fidelis, Salutem.
 tendae paternitatis tuae cum ingenti
 tudine tua optimo; statu apud prae-
 & mecum fratres vniuersi. Sed ingenti
 meo

me tristitia affecit mora tam diuturna reuersionis tuae ad nos, quoniam propter tuam absentiam in magna tribulatione sumus, & ab omnibus vexamur, deridemur & blasphemamur, quasi nos causa simus indignationis tuae iustissime, magnusque clamor omnium surrexit in nos, quod incendio seu perpetuo sumus digni exilio, quod fugauerimus Abbatem nostrum virum bonum & sanctum, sapientem atque doctissimum sine causa. Tantae sunt oblocutiones hominum contra nos, quae ignoramus quid nobis agendum sit, & vehementer timemus, quod in breui expellemur de monasterio. Tua vero paternitas nouit, quod praeter filium perditionis, nullus nostrum fuit in causa, sed omnes vehementer potius dolemus, & nunquam placuit nobis temerarium factum aemulorum. Iam dicunt omnes qui interfuerunt, quod non fecerint animo iniuriandi paternitati tuae, sed propter minas abbati montis S. Iacobi factas a Magno & Friderico familiaribus nostris. Et in veritate credo quod ita sit, quia nihil aliud in causa fuit ut caperentur quam comminationes. Officialis Ducis, qui satellites militiae iniquitatis suae misit in familiam nostram, de officio suo iam amotus est, & in eius locum Vassallus tibi iuratus Meginhardus de Copenstein subrogatus est. Nominem vero principis Palatini praefecturam tenet amantissimus tui Franciscus ab Sickingen, qui ambo cum vicinis & amicis omnibus, maxime tuum desiderant aduentum. Abbas quoque montis sancti Iacobi plus omnibus dolet absentiam tuam. Rogamus igitur quam humilissime reuerentissime amantissimeque pater, & per nomen Domini nostri Iesu Christi suppliciter obsecramus, ut redire ad nos quantoties dignemini, nec propter crimen paucorum totum gregem ouium vestrorum deseratis. Cur fors tam diu permanses dulcissime pater, cum nemo sit qui te ledere aut possit aut velit. Nam & Dux ille Ioannes te maxime diligit, cupitque ut redeas, dicens se nihil unquam mali contra tuam cogitasse personam. Omnes quoque fratres nostri, tuae paternitatis charissimi filii, tuum ad nos reditum ardentissime desiderant, praeter ludam impiissimum traditorem. Qui tamen & ipse multum optare tuum aduentum se simulat, sed mentitur iniquitas sibi, quod tei probabit euentus. Scio enim quod de monasterio fugiet, mox ut tuam nobis paternitatem appropinquantem audierit. Frater Ioannes Nurius senior noster & omnes fratres tuam salutem desiderant seque humiliter commendant. Vale ex Spanheim 22. die mensis Nouembris. Anno Domini M.D.V.

30

LIIII.

IOANNES TRITHEMIVS AB. SPAN. DILECTO IN CHRISTO FILIO
 Nicolao Remitio Priori suo salutem.

MOVISSENT a proposito mentem nostram litera tuae charissime filii, ut in media hyeme reditum matralem nostrum ad patriam, nisi promissionis nostrae conditio ad manendum diutius nos principi obligaret. Manendum enim in Pascha promissio iubet, ne tantum principem rebus nostris optime fauentem contra vorum offendamus. Scribis reditum nostrum desiderari a multis, credimus, & suo tempore sicuti promissimus largiente domino reuertemur, experientiam capturi promissionum. Abbatem vero Moguntinum nostram per amplius dolere absentiam satis admiramur, cum ipse omnium in nos malorum principalis sit autor, ad cuius instantiam clandestinam & euentam familiaris nostri nobis in scandalum, & serenissimo principi nostro Palatino in odium & praedictum fuerunt capti. Neque memoria exciderunt verba quae nobis inculcare tentauit, cum vltimo esset nobiscum: neque scriptorum eius oblitus sumus, quibus non solum nobis, verum & sacratissimis principibus Raymundo Cardinali apostolico legato, Archiepiscopo Coloniensi, Palatino comiti, & Marchionibus, imperati senis lingua non peperit, quae si vel vni ex illis legenda exhibuissent, dudum temeritatis suae poenae dedisset. Iniquissime contra nos egit bonus ille abbas, & in odium aliorum nos, siue sciens siue nesciens iniuste persecutus est. Indulgeat ei Deus & non imputet illi peccatum quod commisit contra nos. Mira consideratio senis. De nostra dolet absentia, qui ut cederemus ad tempus inuidiam declinantes primus consilium dedit. Quod autem hominum clamor surrexit contra vos, nihil nos releuat, nec in aliquo delectat, sed contristat potius, pro illis maxime qui inter vos malorum contra nos sunt innocentes. Scimus enim quod non omnes conspirastis in nos, nec propterea vos omnes credimus innocentes. In omnibus his nihil nos adeo contristat, quod innocentes cum noxijs blasphemari. Consolatur autem nos innocentia nostra, cui vos testimonium etiam inimici dabit, quam iuste inter vos & sine offensione vixerimus, semper vestra utilitatem nostro commodo praeposcentes. Postremo hortamur, ut diuinitatis cultum diligenter respicias, fratres sine rationabili causa non contristes, & te &

50